

Læreplan i vg3 ortopediteknikkfaget

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 18. mars 2021 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2022

Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Vg3 ortopediteknikkfaget handler om å dekke samfunnets behov for yrkesutøvere som kan framstille, reparere og vedlikeholde ortopediske hjelpemidler. Faget skal bidra til at livskvaliteten til personer med nedsatt funksjonsevne forbedres og at flere kan delta i samfunns- og yrkeslivet. Kunnskaper om materialer, teknikker, design og funksjon i et flerdimensjonalt perspektiv inngår også. Videre skal faget bidra til at ortopediteknikeren kan planlegge, gjennomføre og vurdere arbeidsoppgaver ut fra brukerens behov og gjeldende regelverk.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnet for opplæringen. Vg3 ortopediteknikkfaget handler om å bidra til likeverdige tjenester for alle grupper i samfunnet, uavhengig av sosiale og helsemessige forhold. Faget skal bidra til at ortopediske hjelpemidler framstilles og vedlikeholdes slik at de gir gode brukeropplevelser. Opplæringen innebærer å kunne reflektere over verdier og prinsipper for tverrfaglig samarbeid og samspill med pasienter.

Kjerneelementer

Helse, mestring og mobilitet

Kjerneelementet helse, mestring og mobilitet handler om hvordan mennesker med nedsatt funksjonsevne kan opprettholde livskvaliteten ved bruk av ortopediske hjelpemidler. Det handler også om å fremme pasienters psykiske og fysiske helse og muligheter til aktivitet og livsglede. Å planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere eget arbeid inngår også.

Veiledning og samarbeid

Kjerneelementet veiledning og samarbeid handler om å samhandle med og framstå profesjonelt i møte med pasienter, brukere og pårørende. Det handler også om helhetlige pasientforløp, faglig dialog og tverrfaglig samarbeid på alle nivåer i helsevesenet. Videre handler det om brukermedvirkning og om å veilede pasienter og pårørende i bruk av ortopediske hjelpemidler.

Håndverk, etikk og teknologi

Kjerneelementet håndverk, etikk og teknologi handler om å møte mennesker i ulike livssituasjoner med empati, respekt og toleranse. Kjerneelementet handler også om å vurdere bruk av teknologi, maskiner og utstyr i produksjon av ortopedisk utstyr og hjelpemidler. Denne produksjonen innebærer å bruke digitale maskiner til å designe og framstille ortopediske produkter i tråd med

spesifikasjoner. Videre handler det om etiske dilemmaer i forbindelse med produksjon og tilpassing av slike hjelpemidler. Det handler også om å ta hensyn til helse, miljø og sikkerhet under framstilling og produksjon og å ivareta smittevern på arbeidsplassen.

Tverrfaglige temaer

Folkehelse og livsmestring

I vg3 ortopediteknikkfaget handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om at ortopediske hjelpemidler kan gjøre det lettere for pasienter og brukere å mestre eget liv og å kunne delta i samfunns- og yrkesliv.

Demokrati og medborgerskap

I vg3 ortopediteknikkfaget handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om demokratiske rettigheter og likeverd for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Det handler også om å utvikle demokratiske holdninger og verdier som gir godt samarbeid og forståelse på tvers av fagfelt i helsevesenet. Videre handler det om hvordan partene i arbeidslivet samarbeider for å utvikle et bedre arbeidsliv.

Bærekraftig utvikling

I vg3 ortopediteknikkfaget handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om å vurdere bruken av ressurser i framstilling av ortopediske hjelpemidler. Det handler om valg av materialer og komponenter som er miljøvennlige, og som reduserer forbruk. Videre handler bærekraftig utvikling om å forebygge skader hos brukere av ortopediske hjelpemidler og ivareta sikkerheten under produksjon av ulike produkter.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i vg3 ortopediteknikkfaget innebærer å drøfte faglige emner og prosesser. Det innebærer også å bruke fagterminologi og kommunisere og samhandle med pasienter og annet helsepersonell.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i vg3 ortopediteknikkfaget innebærer å føre journaler og dokumentere arbeid. Det innebærer også å skrive pasientnotater, epikriser og henvisninger til annet helsepersonell. Videre handler det om å kommunisere skriftlig med pasienter og kolleger. Det handler også om å bruke et presist fagspråk og å skrive fagtekster til fagblad eller tidsskrifter.

Å kunne lese

Å kunne lese i vg3 ortopediteknikkfaget innebærer å sette seg inn i og å forstå faglitteratur, regelverk, prosedyrer, produktbeskrivelser og henvisninger fra annet helsepersonell.

Å kunne regne

Å kunne regne i vg3 ortopediteknikkfaget innebærer å beregne dimensjon, tyngde og kraft ut fra aktivitetsnivå ved produksjon av ortopediske hjelpemidler. Videre handler det om å beregne forbruk av materialer, materialkostnader og tidsforbruk.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i vg3 ortopediteknikkfaget innebærer å bruke digitale ressurser som verktøy i eget arbeid og i samarbeid med kolleger og annet helsepersonell. Det innebærer også å finne fagrelevant informasjon, vurdere kilder kritisk og vise digital dømmekraft.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering ortopediteknikkfaget

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere framstilling, vedlikehold og reparasjon av ortopediske hjelpemidler
- begrunne og beregne valg av materialer og bruke ulike teknikker til å framstille ortopediske hjelpemidler
- velge design og flerdimensjonal form, kvalitet og funksjon ved utforming av ortopediske hjelpemidler
- vurdere material- og tidsforbruk, sette opp budsjett og regne ut pris på produkter
- utforme og framstille ortopediske hjelpemidler ut fra brukerens estetiske og funksjonelle behov og økonomi, begrunne valg og gjøre rede for konsekvenser
- gjøre rede for oppbyggingen og virkemåten til bevegelsesapparatet
- begrunne valg av ulike materialer og komponenter ut fra miljømessige og økonomiske forhold
- dokumentere, kvalitetssikre og videreutvikle arbeidsmetoder og produkter i tråd med gjeldende regelverk
- bruke og vedlikeholde digitale hjelpemidler, utstyr, verktøy og maskiner

- bruke digitale ressurser i arbeidet, vurdere kilder kritisk og vise digital dømmekraft
- designe og konstruere hjelpemidler ved bruk av teknologi og automatiserte systemer i yrkesutøvelsen
- utføre arbeidsoppgavene i tråd med gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet
- kommunisere og samhandle med andre yrkesgrupper og brukere i ulike livssituasjoner og med ulik kulturell bakgrunn
- drøfte etiske dilemmaer i ortopediteknikkfaget
- bruke ulike strategier for konflikthåndtering
- veilede brukere og pasienter i bruk av ortopediske hjelpemidler
- drøfte betydningen av tverrfaglig samarbeid og bidra til helhetlige pasientforløp
- gjøre rede for refusjonsordninger og saksgang ved søknader
- vurdere smitterisiko og gjennomføre nødvendig smittevern og hygienetiltak
- ivareta egne rettigheter og plikter i arbeidsforholdet og gjøre rede for hvordan partene i arbeidslivet utfører sin samfunnsrolle i den norske modellen

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse. Lærlingene viser og utvikler kompetanse i vg3 ortopediteknikkfaget når de bruker kunnskaper ferdigheter og kritisk tenkning til å løse arbeidsoppgaver i faget.

Instruktøren skal legge til rette for lærlingmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom varierte arbeidsoppgaver. Instruktøren og lærlingene skal være i dialog om lærlingenes utvikling i ortopediteknikkfaget. Lærlingene skal få mulighet til å uttrykke hva de opplever at de mestrer, og reflektere over egen faglig utvikling. Instruktøren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at lærlingene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i faget.

Vurderingsordning

Sluttvurdering

Før fagprøven må alle som ikke har fulgt normalt opplæringsløp, ha bestått en skriftlig eksamen laget ut fra læreplanen i lærefaget. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt. Eksamen skal ikke ha forberedelsesdel.

Opplæringen i vg3 ortopediteknikkfaget skal avsluttes med en fagprøve. Alle skal opp til fagprøven som skal gjennomføres innenfor en tidsramme over fem virkedager.